

PREGÓ DELS TRES TOMBS DE CATALUNYA 2009

Il·lustríssim alcalde de Vallmoll, Sr. Josep Lluís Cusidó

Il·lustríssim President de la Diputació de Tarragona, Sr. Josep Poblet

Presidenta de la Federació Catalana dels Tres Tombs, Sra. Marta Font

Presidenta de la Societat de Sant Antoni de Valls, Sra. Tània Guasch

Regidors, autoritats

Senyores i senyors,

Molt bona nit.

És per a mi una satisfacció i un honor que m'hagin convidat a fer el pregó dels Tres Tombs de l'any 2009.

I, dic que és un honor i una satisfacció perquè aquest any la Societat de Sant Antoni de Valls celebra el seu trentè aniversari de la represa d'aquesta festivitats. A més, a aquest goig s'hi suma que aquesta presentació se celebra a la localitat de Vallmoll. Per tant, en aquest acte hi estan representades les dues poblacions que més estimo: Valls, que és el lloc on vaig néixer i créixer, tant jo com els meus fills, i Vallmoll, localitat on fa 20 anys vaig fixar la meua residència. Però aquesta no és l'única coincidència entre Valls i Vallmoll. Em fa molta il·lusió que les dues ciutats que més estimo, una (Valls) sigui la que enceta els Tres Tombs i l'altra (Vallmoll) sigui la que els clausuri realitzant una gran festa.

Quan s'em va comunicar que havia estat la persona elegida per fer aquest pregó, vaig tenir dos sentiments contradictoris. Un, de gran alegria i l'altre de respecte per no estar a l'alçada de les circumstàncies i del que els Tres Tombs es mereix.

Com podeu entendre, es barregen tota una sèrie de sentiments i records que es fan difícils d'explicar.

Un cop acceptat l'encàrrec i superats els meus temors, vaig asseure'm al meu despatx per començar a preparar la meua intervenció.

Primer calia buscar l'enfoc adequat. Podria parlar de la història dels Tres Tombs? Vaig descartar immediatament aquesta idea, ja que el públic a qui volia dirigir-me era més entès en la matèria que jo. Vaig pensar que també podria explicar la història del Sant, però vaig creure que de ben segur que ja els hi haurien explicat sobradament en diverses ocasions. La cosa, doncs, es complicava. De què els podria parlar?

Mentre anava pensant en l'enfoc que li donaria, vaig aixecar el cap i vaig veure un quadre que tinc penjat a la paret del meu despatx. És una fotografia antiga, de fa aproximadament uns 50 anys. Era un dia dels Tres Tombs a la plaça del Carme de Valls, on es veu un noieta petit aferrat a les regnes d'un cavall, vigilat i acompanyat pel seu pare. Una fotografia aparentment tendra, però que té uns records i un sentiment per a mi inborrables, ja que el noieta de 5 anys era jo.

Aquest és el meu primer record dels Tres Tombs des de què tinc ús de raó.

Tot seguit, em van començar a venir molts més records. Records de quan anava amb el meu pare a buscar amb el carro menjar pels animals, ja que ell era carnisser i ramader. Una de les coses que recordo que m'agradaven més era un cop carregat el carro amb bales de palla, asseure'm-hi a sobre, perquè em feia sentir més gran i més alt del que era.

Després van passar els anys i van venir altres Sant Antonis que també en guardo molts bons records. La meva mare i la meva àvia posant-me la gorra, el mocador al coll i al butxacó i també recordo quan anava fent els Tres Tombs i saludava la gent que coneixia. Sens dubte, són d'aquells records que et queden immortalitzats per sempre. Una de les coses que ens agradava més a la mainada de l'època era quan sortíem del col·legi Claret, llavors ubicat a la plaça del Carme, per anar a veure el Simonet. Un personatge molt peculiar i entrenyable i que ens ensenyava com es ferraven els cavalls. A part, també ens explicava alguna de les seves històries, sempre força curioses. Això sí, sempre relacionades amb la seva feina i, de vegades, difícils de creure.

Recordo que un dia ens explicava que tenia tres bures negres per vendre i que el comprador en volia una de blanca. A ell no se li va ocórrer cap altra cosa que pintar-la. El problema va venir quan es va posar a ploure i ja podeu imaginar com segueix la història.

Escoltar les anècdotes d'en Simonet servia perquè tots tinguéssim més ganes d'anar al col·legi.

Després van passar molts anys sense tenir records dels Tres Tombs de Sant Antoni. Era evident, ja que a Valls es va perdre aquesta festa, bàsicament per la desaparició d'animals i la implantació dels vehicles motoritzats. Es va tornar a recuperar cap als anys 80, on hi van participar poques cavalleries. No obstant això, s'havia posat l'inici a la recuperació d'una festa popular i tradicional tan nostra com són els Tres Tombs a Valls.

A partir d'aquí em tornen a venir molts bons records, ja que en aquells anys vaig tenir la sort de conèixer a la família Guasch-Gascón, quan jo era director de Ràdio Capital de l'Alt Camp.

Parlar de la família Guasch-Gascón és parlar del Xolo, com és conegut per a tothom. És un amant innat del món dels cavalls i d'aquesta festa. I, això ho ha encomanat a tota la seva família, fins arribar al punt de què avui la seva filla Tània és la presidenta de la Societat de Sant Antoni de Valls.

Però bé, si em permeten, tornaré enrera i anem als anys 80. La Carme, la mare de la Tània, em va venir a veure com a director de Ràdio Capital de l'Alt Camp per si la nostra emissora podia fer la retransmissió dels Tres Tombs dalt d'un carruatge. En un principi em va sobtar, però quan vaig veure la seva il·lusió, no ho vaig dubtar i li vaig dir ràpidament que sí. D'aquesta manera vaig poder viure molt d'aprop tot l'esforç que feien els homes i les dones que hi participaven.

Però, sens dubte, l'alegria més gran va ser quan l'any següent van convidar a la meva filla gran a participar en els Tres Tombs, juntament amb la Tània les dues vestides de pubilles i, tot val a dir-ho, desdentegades. Aquesta és una de les fotografies que guardo amb molta estima.

A partir d'aquí, els meus records són simplement d'espectador. Això sí, d'estar orgullós d'haver nascut en una ciutat on ha estat capaç de recuperar una festa i una tradició tan important com són els Tres Tombs de Sant Antoni.

Si passem pàgina i deixem els records a banda, cal dir que els Tres Tombs de Sant Antoni són una de les festes més rellevants del nostre país. Serveixen per ajudar a què Catalunya sigui molt més rica culturalment. Tan s'hi val els carruatges, les cavalleries que hi participin, l'important és que els nostres pobles i ciutats realitzin aquesta festa. Per tant, parlar dels Tres Tombs és parlar de sentiments, és parlar d'il·lusió i és parlar de fer país. És estendre i divulgar el nostre patrimoni social i cultural. Un llegat dels nostres avantpassats, que hem de mantenir i cuidar com al nostre millor tresor.

Quants de vosaltres heu sentit aquell neguiteig poc abans de començar la festa? Quantes hores heu deixat pel camí per tal que la festa sigui el més reeixida possible? Quantes il·lusions, quants sentiments, quants records! De vegades no tots bons. Però segur que en mirar l'àlbum de les vostres fotografies i veure com s'han anat transformant els vostres cavalls, els vostres carruatges, això us ha fet viure un sentiment especial. I, què dir, d'aquells amics que s'han quedat pel camí i d'aquells primers cavalls que avui ja no teniu. Tot això i molt més fa la grandesa de totes les societats dels Tres Tombs que tenim a casa nostra. Tots aquests records, totes aquestes vivències ens permeten escriure una història, la de cadascú i la nostra història comuna, la dels Tres Tombs a Catalunya. Aquesta és la nostra grandesa, la de tots i la tenim aquí cada any.

Moltes vegades la gent no li dóna el valor que té l'esforç que realitzeu. Segur que és per desconeixement. No saben que s'ha de tenir a punt tots els guarniments, els suadors, les selles han d'estar ben netes i enllustrades, els cavalls dutxats i els cascos pintats. A més, si s'ha d'anar fora vila s'ha de buscar el mitjà de transport. I, un cop finalitzats els Tres Tombs, cap a casa i a donar-los de menjar.

Com podeu veure no és una feina fàcil, però es fa amb il·lusió per contribuir a conservar la tradició de la festa dels Tres Tombs al nostre país. Per tant, darrera de cada festa, de cada població, hi ha tota una sèrie de persones que treballen incansablement i desinteressadament per oferir-nos any rera any una de les tradicions més nostres.

Si haguéssim de descriure la gent vinculada als Tres Tombs en poques paraules seria: treball, esforç, dedicació, perseverància, il·lusió i estima a la nostra cultura i a les nostres tradicions.

Crec que és just i necessari que avui al donar inici a les festes dels Tres Tombs de Catalunya del 2009 es faci un reconeixement a la tasca duta a terme per la Federació Catalana dels Tres Tombs, així com a totes les associacions que podem trobar al llarg del nostre país. No tan sols per l'organització dels Tres Tombs, sinó per tot un ampli ventall d'activitats que es porten a terme al llarg de l'any. Unes associacions que estan obertes i disposades a col·laborar quan se'ls hi demana. Per aquest motiu, no és d'extranyar que podem veure'ls en actes culturals, festius i lúdics que se celebren arreu de les nostres contrades i arreu del nostre país.

Avui en dia està molt d'actualitat parlar del paper de la dona en els diversos àmbits de la nostra societat. Aquest no n'és una excepció. La dona ocupa una posició important en aquesta festa. Una posició sovint en segon terme, però bàsica i important perquè els Tres Tombs es puguin celebrar any rera any.

Permeteu-me que abans d'acabar la meva intervenció, reti un petit homenatge a un vallmollenc que ens va deixar l'any 2006. Va ser un dels principals impulsors dels Tres Tombs a Vallmoll. M'estic referint a Jesús López. Avui, ell, segur que estaria orgullós i satisfet que aquest acte de presentació i pregó se celebrés aquí, a casa seva i que tot l'esforç d'ell i de la gent que el van acompanyar no va ser envà, com ho mostra l'acte que avui estem realitzant.

Vull agrair-vos la vostra atenció i l'oportunitat que m'heu donat que m'hagi traslladat al passat i recordar uns moments feliços de la meva vida.

I, si em permeten, acabaré amb una cita de Noel Clarasó, i diu així:

«Llança primer el teu cor i el teu cavall saltarà l'obstacle. Molts defalleixen davant l'obstacle, són els qui no han llançat primer el cor».

Tots vosaltres heu posat el cor amb els Tres Tombs dels vostres pobles i ciutats. Per aquest motiu no tinc cap dubte que no existirà cap obstacle que no pogueu superar.

Moltes gràcies i que sigui per molts anys!

Francesc J. Fàbregas Bonet

Director dels setmanaris *El Vallenc* i *Nova Conca*